

Kooperatív-kollaboratív földrajzóra a digitális kompetencia fejlesztésére

Demográfiai problémák a világban – 10. osztály

Készítette: Fehér Anna, földrajz-latin szakos tanárjelölt, 2018

Témakör: Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

Téma: **Demográfiai és urbanizációs válság**

Ideális csoportlétszám: 24 fő

Az óra célja: A népességszámok kialakulása, következményei, a folyamat összefüggéseinek, területi jellemzőinek feltárása. Eltérő népesedési folyamatok: csökkenő lélekszámú és intenzíven növekvő társadalmak jellemzőinek bemutatása példákon.

Óravázlat

Idő	Az óra menete	Eszköz
1'	Órakezdés, adminisztráció, cédula-kiosztás	-
3'	https://www.ksh.hu/interaktiv/grafikonok/vilag_nepessege.html Nyissuk meg a következő linket, és mindenki egyénileg nézze meg a következő interaktív grafikont! Használjátok az okostelefonotokat, vagy a tanári asztalon levő tableteket! Használjátok a csúszkát, és úgy nézzétek az adatokat! Milyen következtetéseket tudunk levonni?	internet, tablet
8'	Alkossatok szín szerint 4 csoportot (mindenki kapott óra elején egy színes papírcetlit, ami jelzi, melyik csoportba tartozik = vegyes csoportok), és beszéljétek meg a látottakat! Vonjatok le 5 következtetést, amit e grafikon alapján meg tudtok állapítani! A következtetéseket a linoit rendszerében rögzítsétek! Egy csoporthoz egy szín tartozik, és minden csoport csak a saját színe alá vigye fel a post-iteket! Minden csoportból egy e-mail címet meghívtam a szerkesztésre, de a tablet körbe mehet a csoporton belül, nem muszáj csak egy embernek adatot felvinni! Egy lehetséges megoldás a 3. melléklet címke alatt érhető el.	csoportonként 1 tablet, internet, linoit
8'	Válasszatok egy szószólót, aki 2 percen bemutatja, milyen következtetéseket vont le a csoportja! Közben mindenki nézze a linoit felületét (ki is lesz vetítve), és azokat a post-iteket, amelyeken ugyanazok szerepelnek (több csoport is írta ugyanazt), töröljük ki!	linoit, vetítő
8'	A csoportok megtartásával 2-2 csoport kap 1-1 korfát (2 korfa van összesen, 2-2 csoport ugyanazt kapja meg). Elemezzétek a korfákat, majd tegyetek róluk megállapításokat! (5 egész, kerek mondat) A megállapításokat minden csoporttag rögzítse a füzetében! Nyissátok meg az alábbi linket! 1. és 3. csoport korfája: https://www.populationpyramid.net/somalia/1950/ 2. és 4. csoport korfája: https://www.populationpyramid.net/hungary/1950/ Használjátok ki az oldal összes funkcióját: nézzétek meg az össznépességet és a korfát 1950-ben, 2020-ban és 2100-ban! Hogyan változik a népesség száma, és hogyan változik a korfa? Egy lehetséges megoldás az 1. melléklet címszó alatt található!	internet, számítógép
12'	Dolgozzatok össze! Álljatok párba, és beszélgetsetek!	tablet, telefon

	Az 1. csoport minden tagja álljon párba a 2. csoport minden tagjával aszerint, hogy kinek hányas szám szerepel a színes céduláján! (1-6ig be van számozva az összes, és az 1-es csoport 1. számú tanulója álljon párba a 2-es csoport 1. számú tanulójával) Ugyanezt a 3-as és 4-es csoport minden tagja tegye meg! Így keletkezik összesen 12 pár. Mutassátok meg egymásnak a csoport által elemzett korfát, és mondjátok el a másiknak a megállapításokat, amit előzőleg csoportosan megalkottatok! Ha mindketten ismertettétek a tényeket, hasonlítsátok össze a két országot a korösszetétel és a népesség száma szerint! Melyiknek miféle problémával kell szembenéznie? Mi várható a diagramok szerint? Mi következik az adatokból?	
5'	Házi feladat: A párok alkossanak meg egy minimum 3 diából álló prezentációt a power point segítségével, és alul az infoboxba írják be, amit elmondának a dia alapján, ha elő kéne adniuk! A diákon szerepeljen mindkét ország ismertetése és összehasonlítása is! Amelyik diasor és ismertető szöveg a legjobban sikerül, azt elő fogja adni az adott pár az osztály előtt, és kap a páros mindkét tagja 1-1 5-öst érte! A diasort küldjétek el nekem 4 napon belül, hogy feltölthessem az összeset google drive-ra, majd a megosztást követően mindenkinek meg kell néznie mindegyiket, és szavaznia kell a legjobbra! Magadra nem szavazhatsz, és minden tanuló csak egyszer szavazhat! A szavazás itt érhető el: http://www.easypolls.net/poll.html?p=5ab1331ce4b03b7ad49d112d Egy lehetséges power point diasor a 2. melléklet címszó alatt érhető el.	számítógép, power point

1. melléklet

Szomália

Szomália népessége 1950-ben alig haladta meg a 2 milliót; jelenleg 12 millió, 2100-ra pedig várhatóan 58 millió lesz: 150 év alatt a népesség 26x nagyobb lett!

Szomália korfája 1950-ben és napjainkban is piramis alakú; 2100-ra mérséklődhet az elveszületések száma, és harang alakúvá válhat a görbe.

Szomáliában manapság a 0-5 évesek száma majdnem 2 millió fő.

Szomáliában valószínűleg folyamatosan nőni fog az átlagéletkor.

Szomáliában várhatóan a következő 80 évben a 0-5 évesek aránya felére fog csökkenni.

Magyarország

Magyarország népessége 1950-ben nagyjából ugyanannyi, mint most: 9,5 millió fő: az előrejelzések szerint 2100-ra a lakosság 6,5 millió fő lesz.

Magyarország népessége 1980 óta folyamatosan csökken.

Magyarország korfája 1950-ben nagyjából harang alakú, 2100-ra már koporsó alakúra változik; jelenleg urna alakú.

1950-ben a magyar korfán a 30-34 évesek aránya a legkisebb: ennek valószínűsíthető oka, hogy az első világháború alatt igen kevés gyermek született.

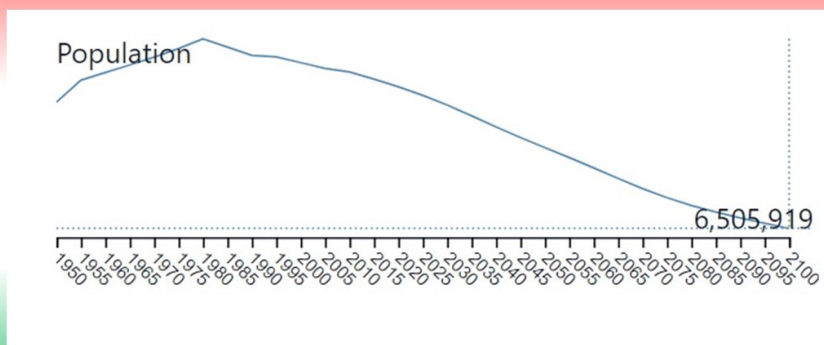
Magyarország népessége 1980-ban majdnem elérte a 11 millió főt; jelenleg 10 millió alatt vagyunk.

2. melléklet

Egy lehetséges ppt:

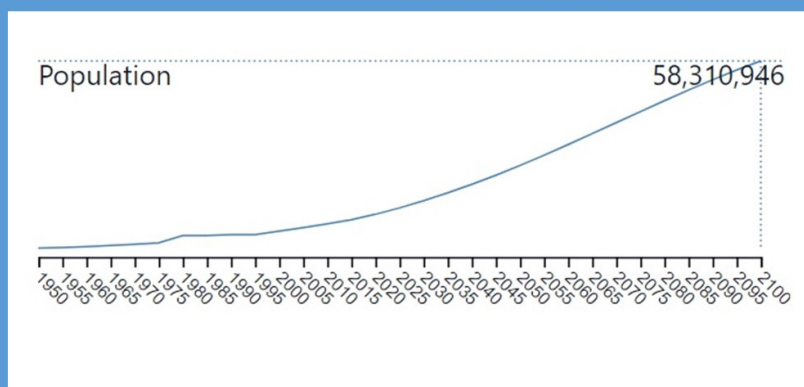

MAGYARORSZÁG NÉPESSÉGÉNEK GÖRBÉJE (1950-2100)

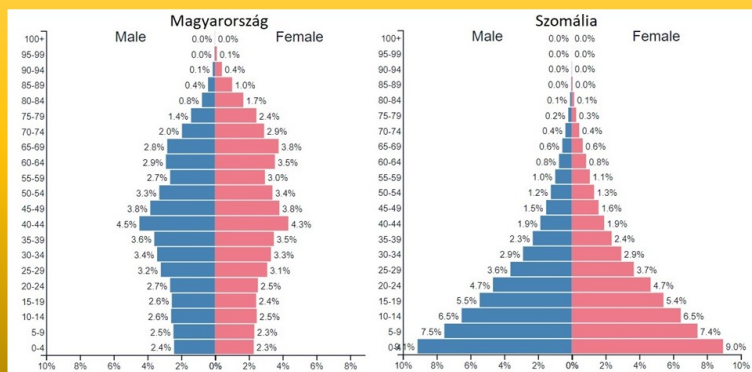
Forrás: <https://www.populationpyramid.net/hungary/2100/>

SZOMÁLIA NÉPESSÉGÉNEK GÖRBÉJE (1950-2100)

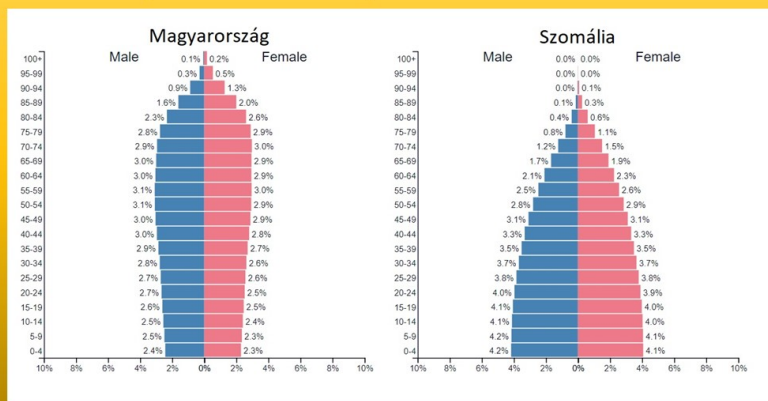
Forrás: <https://www.populationpyramid.net/somalia/1950/>

MAGYARORSZÁG ÉS SZOMÁLIA KORFÁJA - NAPJAINKBAN

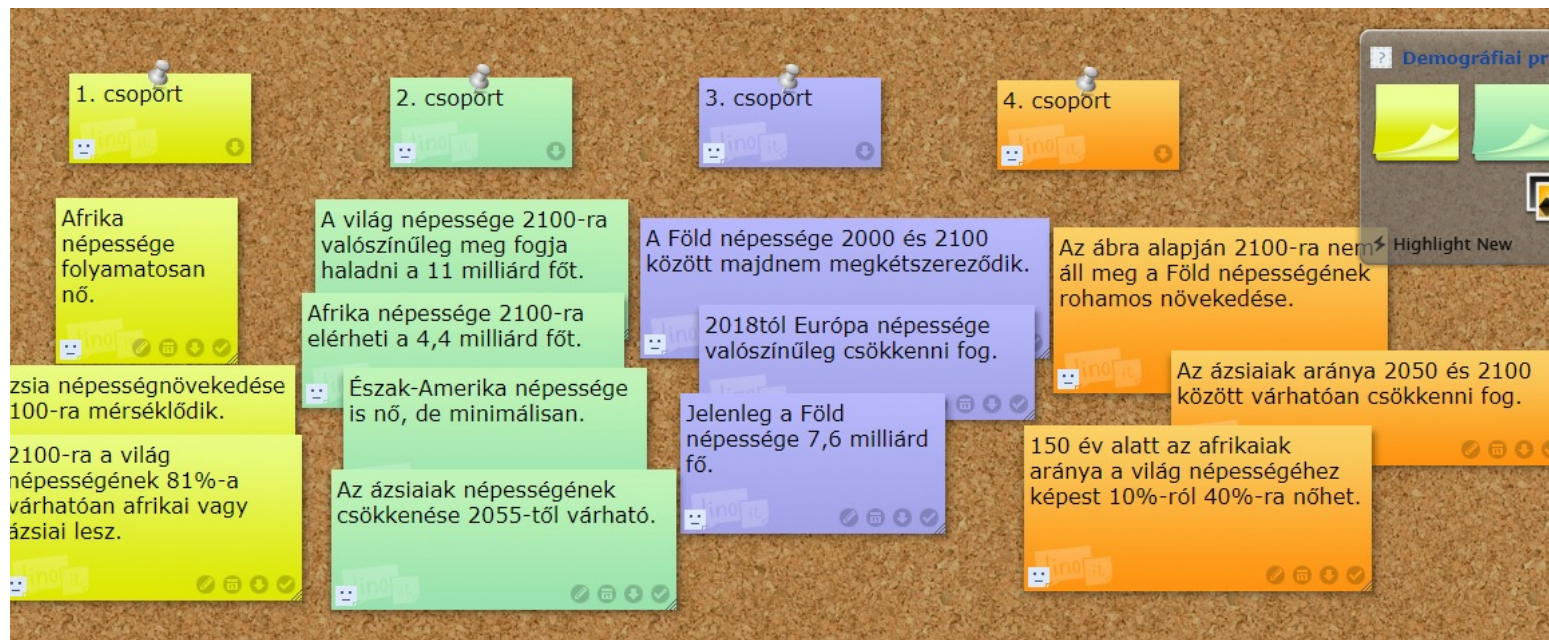
Forrás: <https://www.populationpyramid.net>

MAGYARORSZÁG ÉS SZOMÁLIA VÁRHATÓ KORFÁJA 2100-BAN

Forrás: <https://www.populationpyramid.net>

3. melléklet:

Metodikai értékelés

Feladatom során igyekeztem két szempontot szem előtt tartani: kooperatív és kollaboratív módszerrel elérni, hogy a diákok megjegyezzék a fontos tudnivalókat, mindezt úgy, hogy közben a digitális kompetenciájuk is fejlődjön. Az első csoportfeladat inkább kooperatív jellegű: együtt kell dolgozniuk, és az információt maguknak szerzik meg, de közösen; míg a párokba rendeződés során inkább a kollaboratív jelleg érvényesül, hiszen a csoporttagok egymás között megosztják a tényanyagot, majd közösen következtetéseket vonnak le. Tanulnak maguktól is, egymástól is, tanulnak csoporton belül és csoportok között is.

A digitális kompetencia fejlesztését több platformon is megcéloltam: használniuk kell egy interaktív ábrát, linoiton kell rögzíteniük a gondolataikat, el kell igazodniuk egy interaktív korfán, gyakorolniuk kell a ppt készítését, illetve bónuszként egy online szavazatot is le kell adniuk. Az interaktív ábrákkal az volt a célom, hogy többféle attribútumot lássanak át egyszerre, lássák, hogyan kell összekötni az adatokat, és egy közös pont hány különböző dolgot mutathat meg. A ppt készítésének gyakorlását is fontosnak tartom, hiszen nem árt, ha már 10. osztályban tudják, hogyan kell egy egyszerű prezentációt elkészíteni, mire kell figyelni; a szavazás pedig egyszerűen azért célszerű, mert így mindenki megnézi minden párosét, és tudnak új gondolatokat meríteni.

Összességében tehát úgy gondolom, ez egy nagyon komplex és sokrétű óra lenne, és őszintén megvallva szívesen kipróbálnám, mert kellően izgalmasnak tűnik.